

Elinympäristönä koira

Elinympäristönä koira on ensimmäinen suomenkielinen tietokirja koiran loisista ja täyttää kaivatun vajeen tilanteessa, jossa koirien tuonti eksoottisista oloista ja lisääntynyt matkailu asettavat pieneläinpraktikot uusien haasteiden eteen.

Lisäksi monien väliamerellisiksi miellettyjen loisten esiintymisalue siirtyy yhä pohjoisemmaksi. Ennen meillä harvinaiset lämpimien maiden loissairaudet alkavat olla arkipäivää suomalaisvastaanotoillakin. Kirja onkin tästä syystä ajankohtainen ja oivallinen lisä klinikan käsikirjahyllyyn.

Kirjassa käydään läpi erilaiset koirien loissairaudet kattavasti. Mukana ovat tavanomaisimpien suolisto- ja iholoisten lisäksi myös harvemmin meillä diagnosoituiden vektorivälitteiset veri-, virtsatie- ja silmäparasiitit.

Kirjoittajat ovat tunnettuja pitkän linjan parasitologeja. Kirja on tarkoitettu paitsi eläinlääkäreille, myös farmasisteille, laboratoriohenkilökunnalle ja koiraharrastajille. Tämä näkyy muun muassa neuvoina toimia eläinlääkärin ohjeiden mukaan - kliinikkoeläinlääkäri joutuukin etsimään haluamansa tarkat hoitosuosituksukset muualta, mitä voidaan pitää pienenä puutteena muuten erittäin käyttökelpoisessa käsikirjassa. Praktikko olisi kaivannut annosteluohjeita ja muita potilaan menestyksellisen lääkehoidon kannalta tarpeellisia tietoja. Hyvänä puolena mainittakoon käytännölliset ja maallikollekin sellaisenaan selkeät ohjeet esimerkiksi giardiaasin hoidossa ympäristön saneerukseen ja reinfektioiden välttämiseen.

Ulostenäytteiden tutkiminen ja käsittely laboratoriossa on kirjassa käyty läpi seikkaperäisesti ja ohjeiden perusteella luulisi laboratoriotöiden sujuvan. Nykyään taitaa kuitenkin olla niin, että suuri osa praktikoista lähettää potilaan ulostenäytteet kaupalliseen laboratorioon loistutkimusta varten eikä tee niitä itse, joten tarkkoja ulostenäytteen käsittelyohjeistuksia ei pieneläinvastaanotolla juuri tarvita. Olisi ollut kiinnostavaa tietää, mitä kannattaa tehdä itse omassa laboratoriossa ja missä tapauksessa näytteet taas on parasta lähettää asiantuntevampaan analyysiin. Samoin mahdolliset vinkit hyvän parasitologisen laboratorion valintakriteereiksi olisivat olleet hyödyksi. Teksti muistuttaa aiheellisesti, että esimerkiksi vasta-aine- tai PCR-testien tulokset eivät ole täysin yksiselitteisiä vaan vaativat aina myös kliiniseen

kuvaan ja potilaan historiaan perustuvan pohdinnan tuekseen. Raape-, korvaerite-, virtsa- ja karvanäytteiden tutkimista ei käsitelty lainkaan, mikä on harmi, sillä niitä tehtäen vastaanotoilla ulostenäytteitä runsaammin.

Moni suomalaispraktikko ei ole opiskeluaikanaan saanut oppia esimerkiksi vektorivälitteisistä loissairauksista, joita esimerkiksi Etelä-Euroopasta tuoduissa rescue-koirissa saattaa olla; samoin nykyään moni kotikoira kulkee joko lomatai näyttelymatkalle Keski- ja Etelä-Eurooppaan. Euroopassa matkailevan koiran loisriskit esitellään yhdellä sivulla, mikä on vähän. Esimerkiksi Leishmania- tai Dirofilaria-loistartunnan hoito ja ennaltaehkäisy on praktikon silmin käsitelty melko pintapuolisesti. Kirjassa olisi voinut olla lähdeluettelon lisäksi viitteinä aihepiiriä käsitteleviä, asiantuntijoiden laatimia ja ylläpitämiä www-sivuja (esimerkiksi ESC-CAP Guidelines, LeishVet), joista eläinlääkäri saa tarvittaessa yksityiskohtaisempaa tietoa loissairauksien esiintyvyydestä, diagnostiikasta ja hoidosta.

Kirjan lopussa on mielenkiintoinen ja selkeästi kirjoitettu kappale loissairauksiin liittyvästä immunologiasta. Sen luettuaan ymmärtää paremmin, miksi joku tartunnan saanut yksilö voi olla hyvin sairas ja toinen taas jopa täysin oireeton. Immunologia mielletään usein hankalaksi ja kliinikolla saattaa olla kiusaus hypätä tä-

män kappaleen yli. Suosittelen kuitenkin jokaisen kirjaan tarttuvan lukemaan myös immunologiaosuuden!

Kirjan kuvitus on runsas ja täydentää hyvin tekstiä. Dosentti Nikanderin piirrookset ovat paitsi selkeitä ja havainnollisia myös oikeita taideteoksia.

Kaiken kaikkiaan kirja on tervetullut lisä harvalukuisen suomenkieliseen pieneläinpraktikon käsikirjastoon. Loissairaudet ovat merkittävä ja tulevaisuudessa yhä oleellisempi osa suomalaisenkin eläinlääkärin työnkuva. Tämän kirjan soisi olevan jokaisen koirapraktiikkaa tekevän eläinlääkärin kirjahyllyssä.

Minna Rinkinen

ELT, dosentti, pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri

Elinympäristönä koira - koiran loiset ja loissairaudet, Seppo Saari, Anu Näreaho, Sven Nikander, ISBN 978-951-98449-5-4, Fennonet Oy 2016

Kirjan voi ostaa Fennovetin kirjakaupasta, fennonet.viidakkostore.fi